

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

В И С Н О В О К

на проект Закону України про внесення змін до деяких Законів України щодо збереження цінної історичної забудови в населених пунктах, поданий народними депутатами України Бондар Г.В., Безгіним В.Ю. та іншими народними депутатами України (реєстр. № 11481 від 15.08.2024 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування розглянув на своєму засіданні 4 вересня 2024 року (протокол № 148) проект Закону України про внесення змін до деяких Законів України щодо збереження цінної історичної забудови в населених пунктах, поданий народними депутатами України Бондар Г.В., Безгіним В.Ю. та іншими народними депутатами України (реєстр. № 11481 від 15.08.2024 року).

За визначенням суб'єкта права законодавчої ініціативи метою зазначеного законопроекту є визначення правових засад цінної історичної забудови, як такої, яка не обов'язково належить до пам'яток культурної спадщини і щойно виявлених об'єктів культурної спадщини, але містить історичну цінність для відповідного населеного пункту, а також надання повноважень органам місцевого самоврядування формувати переліки та встановлювати порядок використання територій цінної історичної забудови та значних історичних будинків, будівель і споруд, які формують цінну історичну забудову і традиційний характер середовища.

Законопроектом з метою забезпечення охорони цінної історичної забудови населених пунктів, де є історична забудова, а не тільки населених місць, які входять до Списку історичних населених місць України, вносяться зміни до Законів України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про місцеві державні адміністрації", "Про охорону культурної спадщини" та "Про регулювання містобудівної діяльності".

Проектом пропонується змінити визначення поняття "цінної історичної забудови"; додати визначення в законі понять "значна історична забудова" та

"рядова історична забудова", які вживаються в історико-архітектурних опорних планах; надати право органам місцевого самоврядування визначати особливо цінні об'єкти громади з огляду на їх історико-культурний, природний, архітектурний, археологічний, мистецький і суспільний статус та потенціал; надати право органам місцевого самоврядування встановлювати особливі вимоги щодо зміни/перебудови/заборони на знесення/зміни функції об'єкта цінної історичної забудови, а саме встановлювати порядок використання цінної історичної забудови.

Як зазначають автори законопроекту, органи місцевого самоврядування, їхні виконавчі органи, місцеві державні адміністрації в межах повноважень, визначених законом, зможуть встановлювати необхідні обмеження для власників та користувачів об'єктів цінної історичної забудови задля досягнення справедливого балансу між розвитком населеного пункту та збереженням його історичного середовища, що, в свою чергу, покращить інвестиційний клімат в населених пунктах та підсилить ідентичність міст України, що особливо важливо під час збройної агресії проти України.

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу за наслідками розгляду законопроекту надав висновок від 20.08.2024 року № 04-20/03-2024/182282, в якому вказав, що проект закону за заявленою метою не суперечить положенням Угоди про асоціацію та Європейської хартії місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 року.

Міністерство культури та інформаційної політики України у листі від 29.08.2024 року № 02/18/225-24 поінформувало, що підтримує надзвичайно актуальний проект закону і висловило низку зауважень, якими пропонується, зокрема, до предмету фахового обговорення консультативними радами з питань охорони культурної спадщини, крім проекту розробленого порядку використання цінної історичної забудови, додати і переліки цінної історичної забудови, а до повноважень органів сільських, селищних, міських рад додати обов'язок оприлюднення інформації щодо переліків цінної історичної забудови, порядків їх використання та внесення відповідних змін на електронних ресурсах громади. Також міністерство вважає доцільним у законодавстві положення про участь громадськості не лише в обговоренні запропонованих відповідними радами переліків цінної історичної забудови, але й передбачити право громадськості подавати до відповідного органу місцевого самоврядування пропозиції про включення історичних будівель та споруд, які формують традиційне середовище населеного пункту, до таких переліків.

Національне агентство з питань запобігання корупції опрацювало проект з реєстр. № 11481 та повідомило листом від 29.08.2024 року № 10-08/62813-24, що його положення за предметом правового регулювання не належать до сфери антикорупційної політики.

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування "Українська асоціація районних та обласних рад" листом від 30.08.2024 року № 01-486/486 зазначає про необхідність прийняття законопроекту, водночас пропонує врахувати пропозиції щодо залучення громадськості до формування

переліків цінної історичної забудови з включенням будівель та споруд, які формують традиційне середовище населеного пункту.

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування "Асоціація міст України" листом від 02.09.2024 року № 5-698/24 запропонувала створити робочу групу для доопрацювання деяких положень законопроекту до другого читання.

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування "Всеукраїнська асоціація громад" листом від 04.09.2024 року № 872/024 в цілому підтримала законодавчу ініціативу, також запропонувала при доопрацюванні законопроекту врахувати необхідність визначення критеріїв об'єктів цінної історичної забудови в населених пунктах та передбачити можливість віднесення до списку цінної історичної забудови в населених пунктах об'єктів, які зазнали руйнувань внаслідок збройної агресії проти України.

Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради України у висновку від 30.08.2024 року № 16/03-2024/189666 висловлено низку зауважень до поданого законопроекту і у зв'язку з цим запропоновано внести до проекту відповідні уточнення. Управління зазначає, що існує потреба у врегулюванні в законі загальних підходів до проведення фахового обговорення використання цінної історичної забудови. Водночас ініційована у проекті юридична конструкція "фахове обговорення із залученням громадськості" також потребує юридичної визначеності. За висновком Управління доцільним також є внесення до проекту уточнення, згідно з яким будинки, будівлі, споруди, у разі їх віднесення до цінної історичної забудови, зберігають свій статус як об'єкти культурної спадщини, пам'ятки культурної спадщини з відповідним порядком забезпечення їх охорони.

Заслухавши інформацію підкомітетів з питань містобудування, благоустрою та земельних відносин у межах територій забудови і з питань адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування, з'ясувавши позицію народних депутатів України – членів Комітету, запрошених на засідання осіб та всебічно обговоривши питання, Комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України про внесення змін до деяких Законів України щодо збереження цінної історичної забудови в населених пунктах (реєстр. № 11481) за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Крім того, зважаючи на необхідність комплексного техніко-юридичного та редакційного доопрацювання проекту й узгодження окремих його положень з іншими положеннями законодавства, Комітет ухвалив врахувати при підготовці законопроекту до другого читання відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України пропозиції і поправки щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту (зокрема, щодо уточнення визначення окремих понять (термінів) у деяких законах, встановлення вимог до фахового обговорення проектів, пов'язаних із цінною історичною забудовою, та порядку

залучення громадськості до такого обговорення тощо), і звернутись до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити про це під час розгляду даного законопроекту на пленарному засіданні.

Співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено народного депутата України, голову підкомітету з питань містобудування, благоустрою та земельних відносин у межах територій забудови Бондар Г.В.

Голова Комітету

О.ШУЛЯК

